

MARKEDS- RAPPORT PENSJON

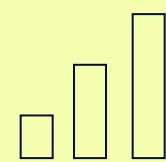
August 2023

Verdensbildet

Amerikanske nøkkeltall som kom i august viste at veksten i USA fortsatt er svært sterk. Såpass sterk at det skapte bekymring for at pengepolitikken må strammes vesentlig mer inn for å få bukt med inflasjonen. Bekymring for den sterke veksten gjorde at de fleste aksjemarkeder falt noe tilbake i august, samt at de lange rentene steg markant. I Europa peker skuffende arbeidsmarkedstall og kraftig fall i servicesektoren mot at veksten er i ferd med å stoppe opp, og flere analytikere mener at en resesjon i Eurosonen kan være i vente. Det kinesiske eiendomsmarkedet falt ytterligere, arbeidsledigheten er høy og utenlandske investorer trekker seg ut av landet.

Aksjemarkedet

Etter et meget sterkt første halvår, falt aksjemarkedene noe tilbake i august. Usikkerhet rundt økte renteforventninger gjorde markedet nervøst første del av måneden. Den brede verdensindeksen MSCI World (i USD) falt 2,4 prosent. Stigende oljepriser gjorde at energisektoren var beste sektor denne måneden, og var opp 0,7 prosent på global basis. Det amerikanske aksjemarkedet ved S&P 500 indeksen var ned 1,8 prosent (USD), mens europeiske MSCI Europe (Price) var ned 2,5 prosent. Fremvoksende markeder hadde også en dårlig måned i august, og MSCI EM (i USD) var ned 6,4 prosent, trukket ned av Kina. Som følge av økningen i oljeprisen steg Oslo Børs Hovedindeks (OSEBX) 0,9 prosent i august.

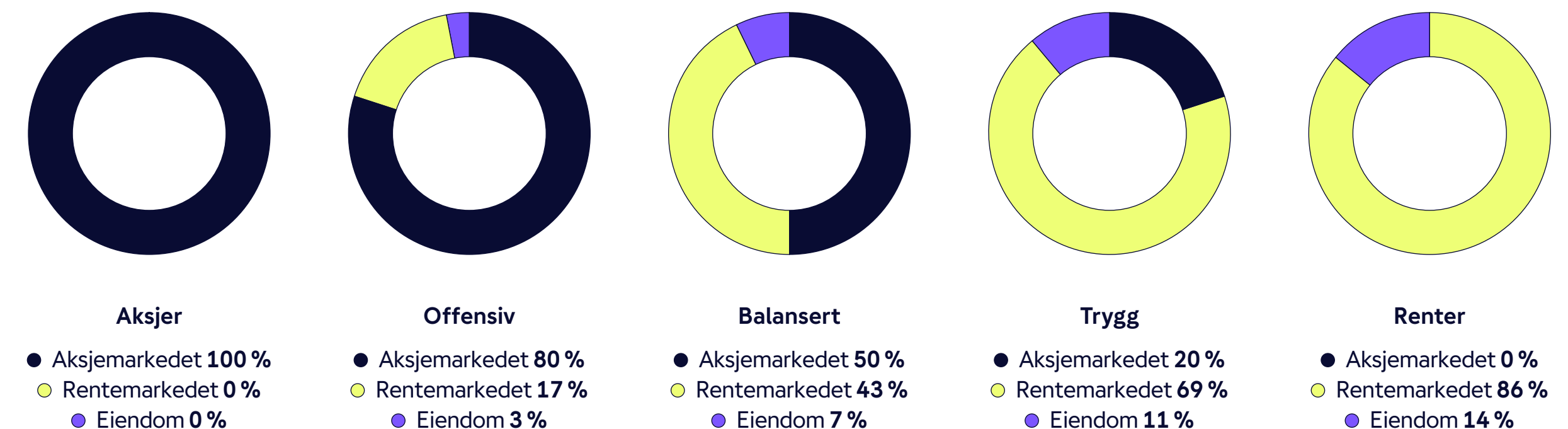
Rentemarkedet

Den amerikanske inflasjonen steg fra 3,2 prosent i juli til 3,7 prosent i august. Kjerneinflasjonen (uten mat og energi) viste en sesongjustert oppgang på 0,3 prosent, som tilsvarer en årlig rate på 3,4 prosent. Det er vesentlig over inflasjonsmålet om 2 prosent årlig vekst. Det er ventet en pause i den amerikanske sentralbankens rentehevinger i september, men en ny renteheving mot slutten av året kan virke sannsynlig basert på de siste tallene. Den amerikanske tiårs statsobligasjonsrenten steg 16 basispunkter i august, til 4,1 prosent som følge av økte renteforventninger. Norges Bank besluttet å heve styringsrenten med 0,25 prosent, opp til 4 prosent på rentemøtet i august og sentralbanksjef Ida Wolden Bache uttalte at styringsrenten antageligvis blir satt videre opp i september.

Avkastningsoversikt per 31.08.2023

Porteføljer per 31.08.2023	Avkastning fond august	Avkastning fond hittil 2023
KOMBINERT		
Kombinert Aksjer	-0,2 %	15,9 %
Kombinert Offensiv	-0,2 %	12,8 %
Kombinert Balansert	-0,1 %	8,2 %
Kombinert Trygg	-0,1 %	3,8 %
Kombinert Renter	-0,1 %	1,0 %
Grønn Fremtid Kombinert		
Grønn Fremtid Kombinert Aksjer	2,1 %	21,1 %
Grønn Fremtid Kombinert Renter	-0,3 %	1,9 %
FONDSTORG, utvalgte fond		
Danske Invest Norsk Likviditet I	0,52 %	3,36 %
Danske Invest Norsk Obligasjon	0,88 %	0,11 %
Nordea Global High Yield	0,28 %	4,84 %
Danske Invest Norge I	0,30 %	4,72 %
Storebrand Norge	0,96 %	6,42 %
DNB Miljøinvest	-6,42 %	8,63 %
Schroder Int. Sel. Fund Emerging	-6,38 %	3,99 %

Spareprofiler

Oversikt august 2023

Markedsrapport Pensjon	2
Oversikt august 2023	3
Verdensbildet	5
Aksjemarkedet	6
Rentemarkedet	7
Råvarer	9
Pensjonssparing	10

	Avkastning august	Avkastning hittil 2023	Gjennomsnittlig årlig avkastning siste 3 år	Gjennomsnittlig årlig avkastning siste 10 år
Porteføljer per 31.08.2023	Fond	Fond	Fond	Fond
KOMBINERT				
Kombinert Aksjer	-0,2 %	15,9 %	11,3 %	12,1 %
Kombinert Offensiv	-0,2 %	12,8 %	8,7 %	10,2 %
Kombinert Balansert	-0,1 %	8,2 %	4,8 %	7,3 %
Kombinert Trygg	-0,1 %	3,8 %	0,9 %	4,4 %
Kombinert Renter	-0,1 %	1,0 %	-1,7 %	2,3 %
Grønn Fremtid Kombinert*				
Grønn Fremtid Kombinert Aksjer	2,1 %	21,1 %	-	-
Grønn Fremtid Kombinert Renter	-0,3 %	1,9 %	-	-
Kombinert Valutasikret				
Kombinert Aksjer Valutasikret	-1,2 %	13,8 %	9,8 %	9,6 %
Kombinert Offensiv Valutasikret	-1,0 %	11,1 %	7,6 %	8,3 %
Kombinert Balansert Valutasikret	-0,7 %	7,3 %	4,2 %	6,1 %
Kombinert Trygg Valutasikret	-0,3 %	3,5 %	0,7 %	3,9 %
Kombinert Renter Valutasikret	-0,1 %	1,0 %	-1,7 %	2,3 %
AKTIV				
Aktiv Aksjer	-0,2 %	9,9 %	7,6 %	10,4 %
Aktiv Offensiv	-0,2 %	8,3 %	6,0 %	9,0 %
Aktiv Balansert	0,0 %	5,8 %	3,4 %	6,6 %
Aktiv Trygg	0,1 %	3,2 %	0,8 %	4,2 %
Grønn Fremtid Aktiv*				
Grønn Fremtid Aktiv Aksjer	0,6 %	15,2 %	-	-
Grønn Fremtid Aktiv Renter	-0,3 %	1,8 %	-	-
INDEKS				
Indeks Aksjer	-1,3 %	13,9 %	9,5 %	-
Indeks Offensiv	-1,0 %	11,3 %	7,2 %	-
Indeks Balansert	-0,7 %	7,4 %	3,7 %	-
Indeks Trygg	-0,3 %	3,7 %	0,1 %	-
Indeks Renter	0,0 %	1,2 %	-2,3 %	-
Grønn Fremtid Core*				
Grønn Fremtid Core Aksjer	1,7 %	19,3 %	-	-
Grønn Fremtid Core Renter	-0,4 %	1,9 %	-	-

* Startdato 01.03.2022

Markedsrapport Pensjon	2
Oversikt august 2023	3
Verdensbildet	5
Aksjemarkedet	6
Rentemarkedet	7
Råvarer	9
Pensjonssparing	10

	Avkastning august	Avkastning hittil 2023	Gjennomsnittlig årlig avkastning siste 3 år	Gjennomsnittlig årlig avkastning siste 10 år
Utvalgte fond per 31.08.2023				
	Fond	Fond	Fond	Fond
FONDSTORG				
Danske Invest Norsk Likviditet I	0,52 %	3,36 %	1,84 %	1,74 %
Danske Invest Norsk Obligasjon	0,88 %	0,11 %	-0,93 %	1,93 %
Nordea Global High Yield	0,28 %	4,84 %	0,65 %	3,35 %
Danske Invest Norge I	0,30 %	4,72 %	13,98 %	8,65 %
Storebrand Norge	0,96 %	6,42 %	11,94 %	10,49 %
DNB Miljøinvest	-6,42 %	8,63 %	19,53 %	16,06 %
Schroder Int. Sel. Fund Emerging	-6,38 %	3,99 %	-3,69 %	2,52 %

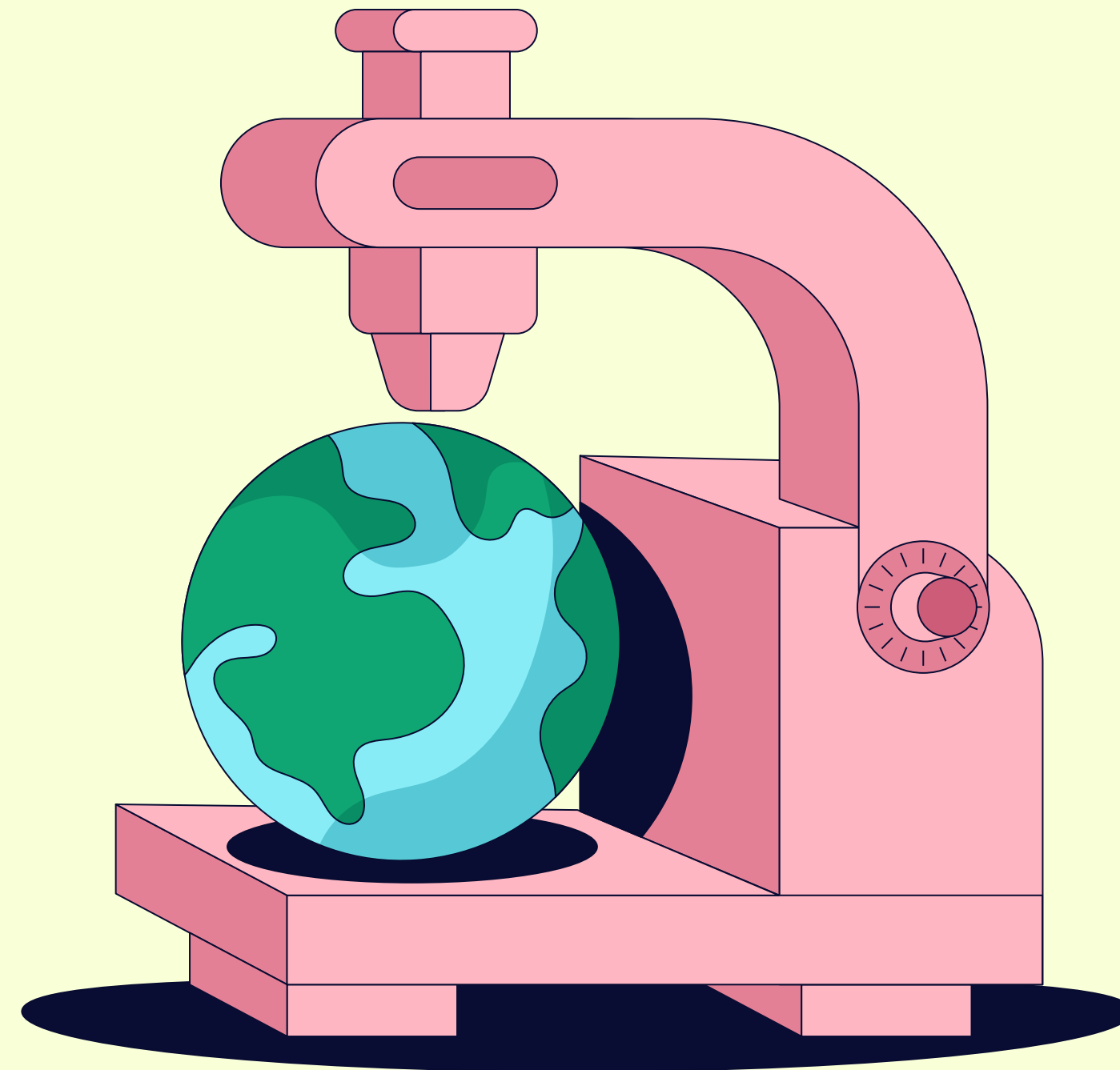
For andre fond vennligst se gjensidige.no

	Avkastning august	Avkastning hittil 2023	Gjennomsnittlig årlig avkastning siste 3 år	Gjennomsnittlig årlig avkastning siste 10 år
Aksjeindekser per 31.08.2023				
Oslo: OSEFX/Norske aksjefond	-0,53 %	6,33 %	11,10 %	9,31 %
Oslo: OSEBX/Norske aksjer	0,92 %	5,66 %	13,50 %	9,72 %
New York: S&P 500	-1,77 %	17,40 %	8,80 %	10,69 %
Europa: MSCI Europe (Price)	-2,53 %	7,13 %	7,59 %	4,07 %
MSCI World/Globale Aksjefond	-2,39 %	16,11 %	8,41 %	9,28 %
MSCI Emerging Markets aksjefond	-6,36 %	2,50 %	-3,81 %	0,53 %

	Kurs	Endring august	Endring 2023
Valuta per 31.08.2023			
USD/NOK	10,63	4,97 %	8,48 %
EUR/NOK	11,53	3,50 %	9,84 %

Markedsrapport Pensjon	2
Oversikt august 2023	3
Verdensbildet	5
Aksjemarkedet	6
Rentemarkedet	7
Råvarer	9
Pensjonssparing	10

Verdensbildet

Amerikanske nøkkeltall som kom i august viste at veksten i USA fortsatt er svært sterk. Såpass sterk at det skapte bekymring for at pengepolitikken må strammes vesentlig mer inn for å få bukt med inflasjonen. Til tross for det økte rentenivået har privat forbruk holdt seg høyt. Bekymring for den sterke veksten gjorde at de fleste aksjemarkeder falt noe tilbake i august, samt at de lange rentene steg markant. Mot slutten av måneden kom tall som viste en nedkjøling av arbeidsmarkedet og avtagende lønnsvekst, noe som beroliget investorene og aksjemarkedet steg mot slutten av måneden. Utsiktene for en «myk landing» i USA, dvs at inflasjonspresset dempes uten at arbeidsledigheten og realøkonomien rammes for hardt, kan bli en realitet. Konsensus er at den amerikanske veksten vil være 2 prosent i 3. kvartal og 0,4 prosent i 4. kvartal.

I Europa er det derimot ingen tegn til at veksten er for sterk. Skuffende arbeidsmarkedstall og kraftig fall i servicesektoren peker mot at veksten er i ferd med å stoppe opp, og flere analytikere mener at en resesjon i Eurosonen kan være i vente. Det gjorde at de lange europeiske rentene ikke steg slik de amerikanske.

Kina sliter med store økonomiske utfordringer, og de siste månedstallene ga ingen positive overraskelser. Det kinesiske eiendomsmarkedet falt ytterligere, arbeidsledigheten er høy og utenlandske investorer trekker seg ut. Regjeringen besluttet i slutten av august å redusere kravet til egenkapital ved boligkjøp.

Norge kan også vise til skuffende tall for byggenæringen, og boliginvesteringer er ned over 7 prosent sammenlignet med i fjor. Tall fra Boligprodusentenes forening viste at salget av nye boliger i juni var 20 prosent lavere sammenlignet med juni i fjor. I første halvår av 2023 ble det solgt 39 prosent mindre enn først halvår i fjor. Det er det svakeste første halvår som er målt på salg og igangsetting av nye boliger, og et tegn på at det nå bygges for få boliger.

Markedsrapport Pensjon	2
Oversikt august 2023	3
Verdensbildet	5
Aksjemarkedet	6
Rentemarkedet	7
Råvarer	9
Pensjonssparing	10

Aksjemarkedet

Etter et meget sterkt første halvår, falt aksjemarkedene noe tilbake i august. Usikkerhet rundt økte renteforventninger gjorde markedet nervøst første del av måneden. Den brede verdensindeksen MSCI World (i USD) falt 2,4 prosent. Stigende oljepriser gjorde at energisektoren var blant de eneste sektorene som gikk i pluss denne måneden, og var opp 0,7 prosent. Teknologisektoren, som har vært den sterkeste sektoren hittil i år var ned 2,2 prosent i august. Svakest var forsyningssektoren, ned 6 prosent.

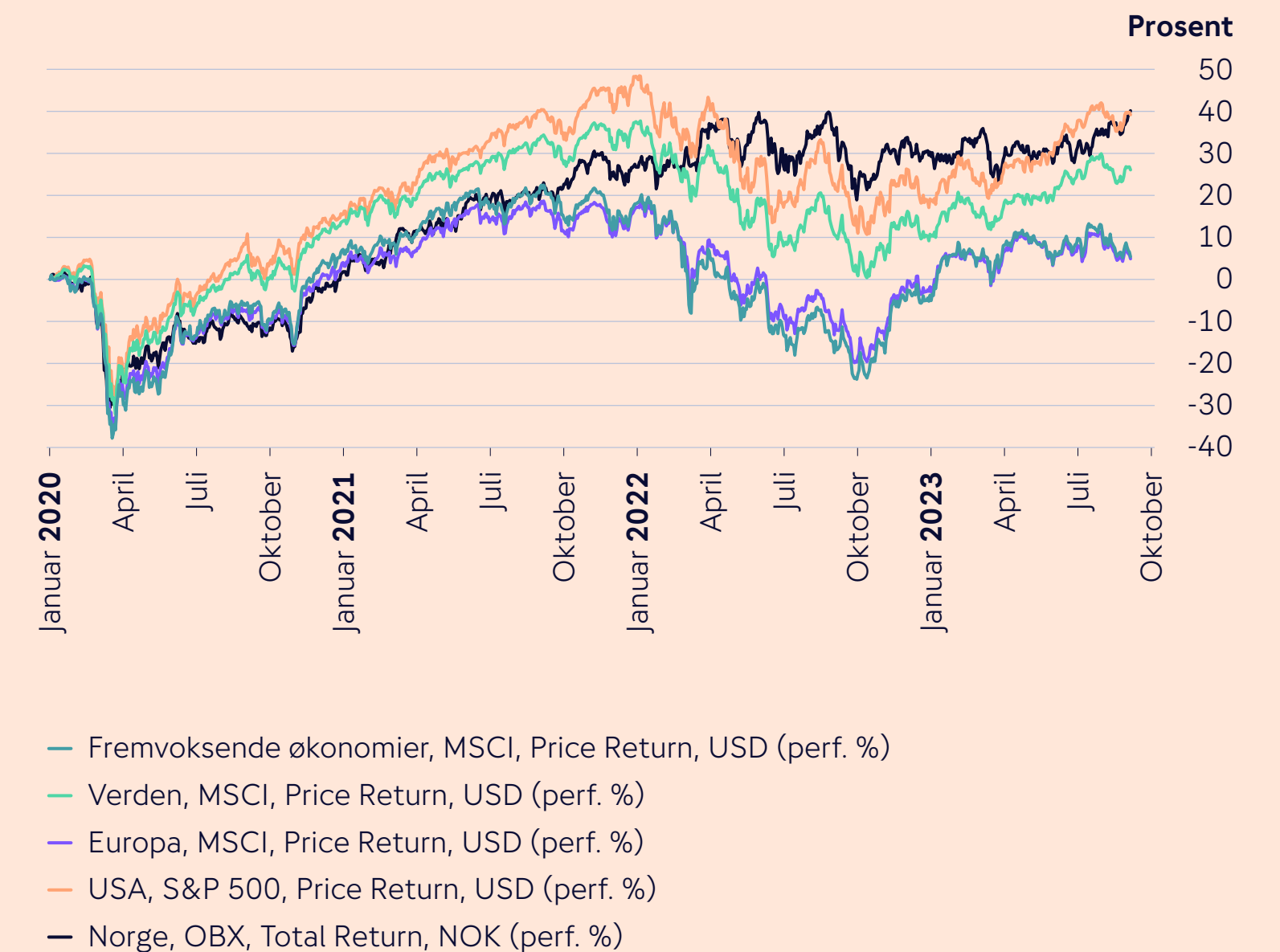
Det amerikanske aksjemarkedet ved S&P 500 indeksen var ned 1,8 prosent (USD), mens europeiske MSCI Europe (Price) var ned 2,5 prosent. Helsesektoren var også en relativt god sektor i august og i Europa var sektoren svakt opp, 0,5 prosent. Det danske legemiddelselskept Novo Nordisk steg nesten 20 prosent på en dag etter at de kunne vise til betydelig nedgang i risiko for hjerte- og karsykdommer med sin medisin.

Fremvoksende markeder hadde også en dårlig måned i august, og MSCI Emerging Markets (i USD) var ned 6,4 prosent. Kina utgjør en betydelig del av indeksen, og de økonomiske nøkkeltallene fra landet fortsatte å skuffe i august. Utenlandske investorer selger seg ut av landet og den amerikanske finansministeren, Janet Yellen, uttalte at Kina er ikke lenger er investerbart grunnet for høy risiko. Sektorer som er spesielt eksponert mot Kina var også de som gjorde det dårligst denne måneden.

Som følge av økningen i oljeprisen steg Oslo Børs Hovedindeks (OSEBX) 0,9 prosent i august, mens fondsindeksen (OSEFX) var ned 0,5 prosent. Energisektoren var den sterkeste sektoren, også i Norge, med Equinor som sterkeste enkeltbidrag til indeksen, opp 10 prosent.

Aksjeindekser

MACROBOND

Markedsrapport Pensjon	2
Oversikt august 2023	3
Verdensbildet	5
Aksjemarkedet	6
Rentemarkedet	7
Råvarer	9
Pensjonssparing	10

Rentemarkedet

Den amerikanske inflasjonen (prisveksten) steg fra 3 prosent i juni til 3,2 prosent i juli, og videre til 3,7 prosent i august. Kjerneinflasjonen (uten mat og energi) dempet seg fra 4,7 prosent i juli til 4,3 prosent i august på årsbasis. Månedsvæksten viste i midler tid en sesongjustert oppgang på 0,3 prosent, som tilsvarer en årlig rate på 3,4 prosent. Det er vesentlig over inflasjonsmålet om 2 prosent årlig vekst. Det er ventet en pause i den amerikanske sentralbankens rentehevinger i september, men en ny renteheving mot slutten av året kan virke sannsynlig basert på de siste tallene.

Den norske inflasjonen dempet seg fra 6,4 prosent i juni til 5,4 prosent i juli og videre til 4,8 prosent i august. Det er en større nedgang enn forventet. Kjerneinflasjonen, som Norges Bank fokuserer mest på i rentesettingen, dempet seg fra rekordhøye 7 prosent i juni til 6,4 prosent i juli og ned til 6,3 prosent i august. Tallene demper rentefrykten i markedet og er en god bekreftelse for Norges Bank. Norges Bank besluttet å heve styringsrenten med 0,25 prosent, opp til 4 prosent på rentemøtet i august. Komiteen ser tegn til at renteøkningene har hatt en dempende effekt på økonomien, men aktivitetsnivået er fortsatt høyt og arbeidsmarkedet stramt. Sentralbanksjef Ida Wolden Bache uttalte at styringsrenten antageligvis blir satt videre opp i september.

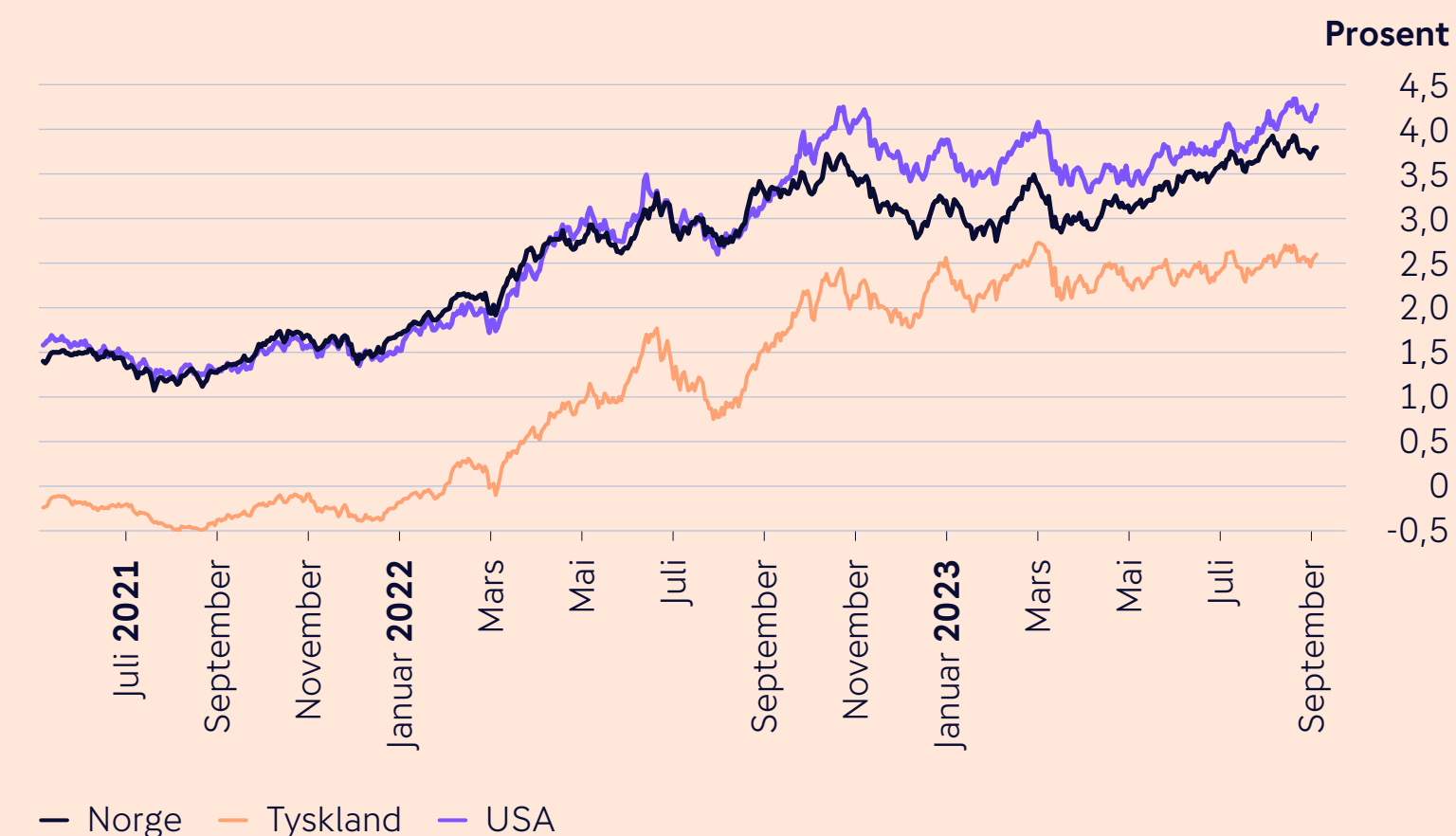
Russlands sentralbank hevet renten med hele 3,5 prosentpoeng i august, og styringsrenten i landet ligger nå på 12 prosent. Den russiske rubelen hadde falt kraftig i verdi før renteavgjørelsen.

Inflasjonen i Sverige endte på hele 9,3 prosent i juli, det samme som i juni. Den svenske kjerneinflasjonen (uten energi) har så vidt sunket fra 8,1 prosent i juni til 8 prosent i juli. Den svenske styringsrenten ligger nå på 3,75 prosent og det er ventet ny renteøkning både i september og november. I tillegg har den svenske kronen svekket seg den siste tiden. Den svenske Riksbanken varslet på forrige rentemøte at den ville øke salget av svenske statsobligasjoner fra 3,5 til 5 milliarder kroner i et forsøk på å motvirke valutasvekkelsen.

Den amerikanske tiårs statsobligasjonsrenten steg 16 basispunkter i august, til 4,1 prosent som følge av økte renteforventninger. Den tilsvarende tyske renten falt tilbake 2 basispunkter til 2,47 prosent. Den norske tiåringen hadde samme utvikling som den tyske, og endte på 3,83 prosent.

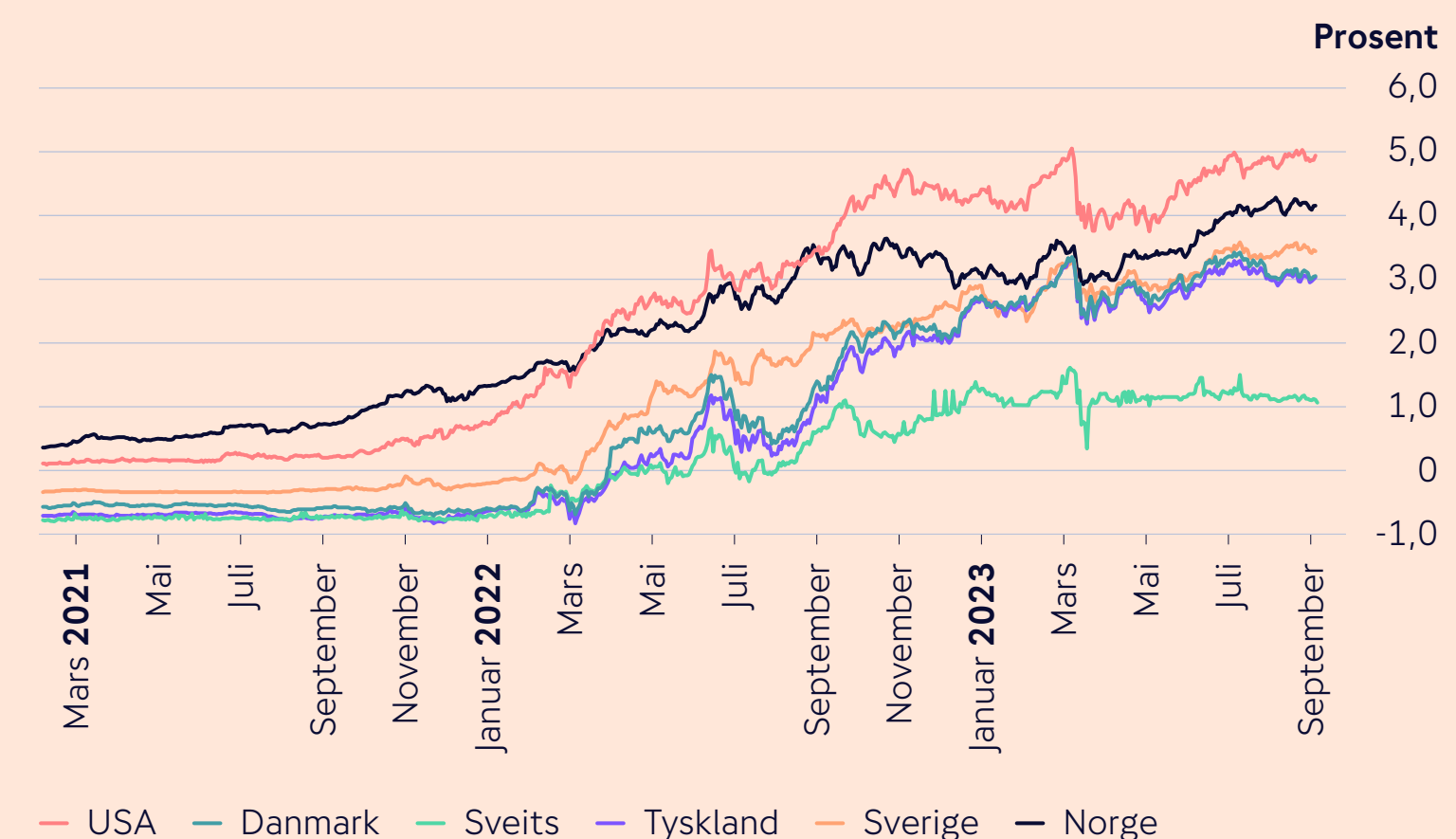
10-års statsrenter

MACROBOND

2-års statsrenter

MACROBOND

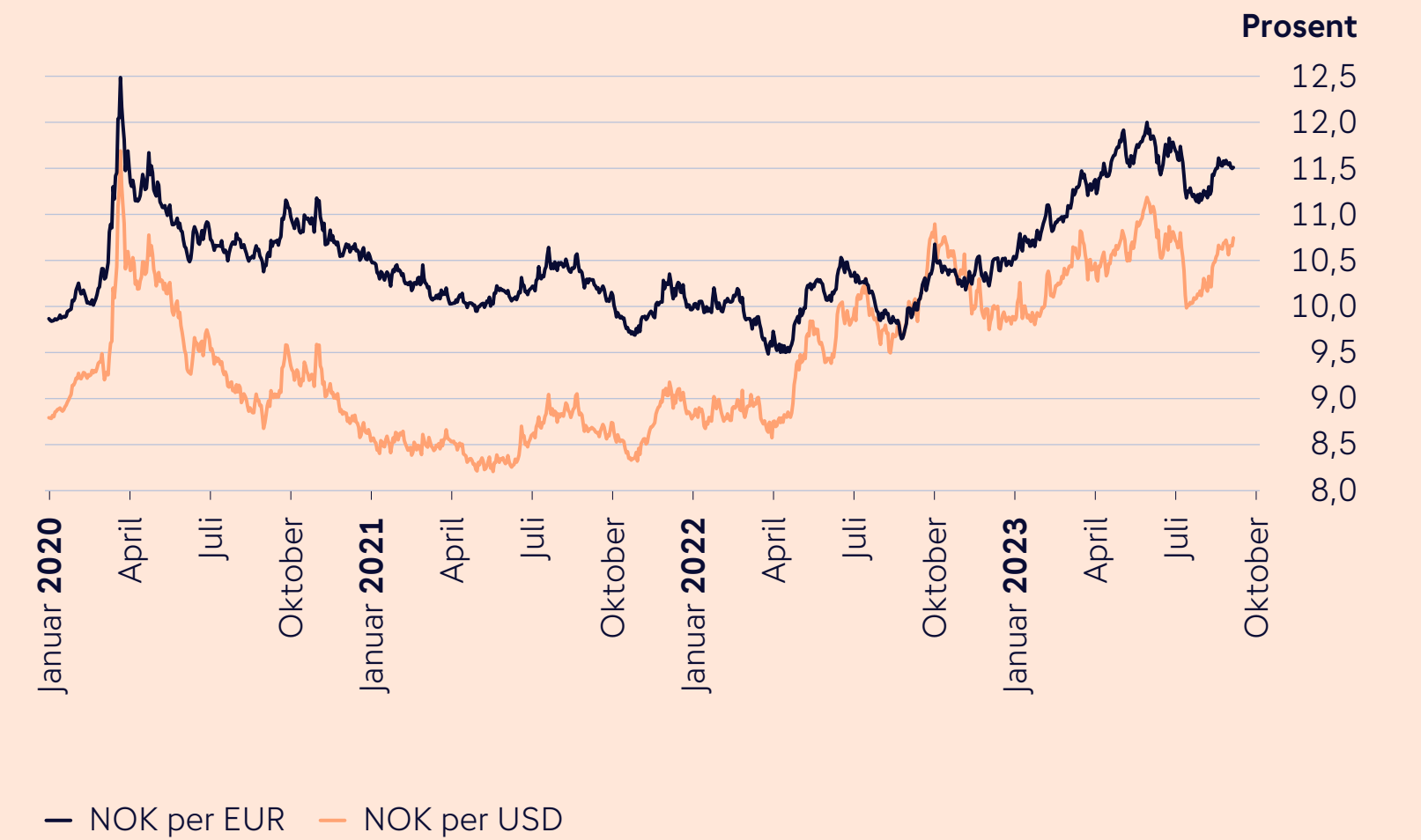
Markedsrapport Pensjon	2
Oversikt august 2023	3
Verdensbildet	5
Aksjemarkedet	6
Rentemarkedet	7
Råvarer	9
Pensjonssparing	10

Den norske kronen svekket seg kraftig i august og reverserte kronestyrkelsen fra juli. NOK svekket seg 5 prosent mot amerikanske dollar og 3,5 prosent mot euro.

Valuta

MACROBOND

Markedsrapport Pensjon	2
Oversikt august 2023	3
Verdensbildet	5
Aksjemarkedet	6
Rentemarkedet	7
Råvarer	9
Pensjonssparing	10

Råvarer

Oljeprisen fortsatt å stige i august, og Brent endte opp 2 prosent til 86,8 USD/fat. OPEC + bestemte seg noe overraskende for å opprettholde kutt i oljeproduksjonen, noe som har ført til at oljeprisen har steget kraftig i løpet av sommeren. Det kan se ut som at OPEC ønsker en høyere oljepris ut året, og det er ventet en pris på 90 USD/fat.

Europeiske gasspriser steg rundt 20 prosent i august, grunnet trusler om streik ved Australias LNG-terminaler.

Metallprisene falt i august, som følge av fallet i den kinesiske eiendomssektoren. Rogers metallindeks var ned 3 prosent denne måneden.

Oljepris

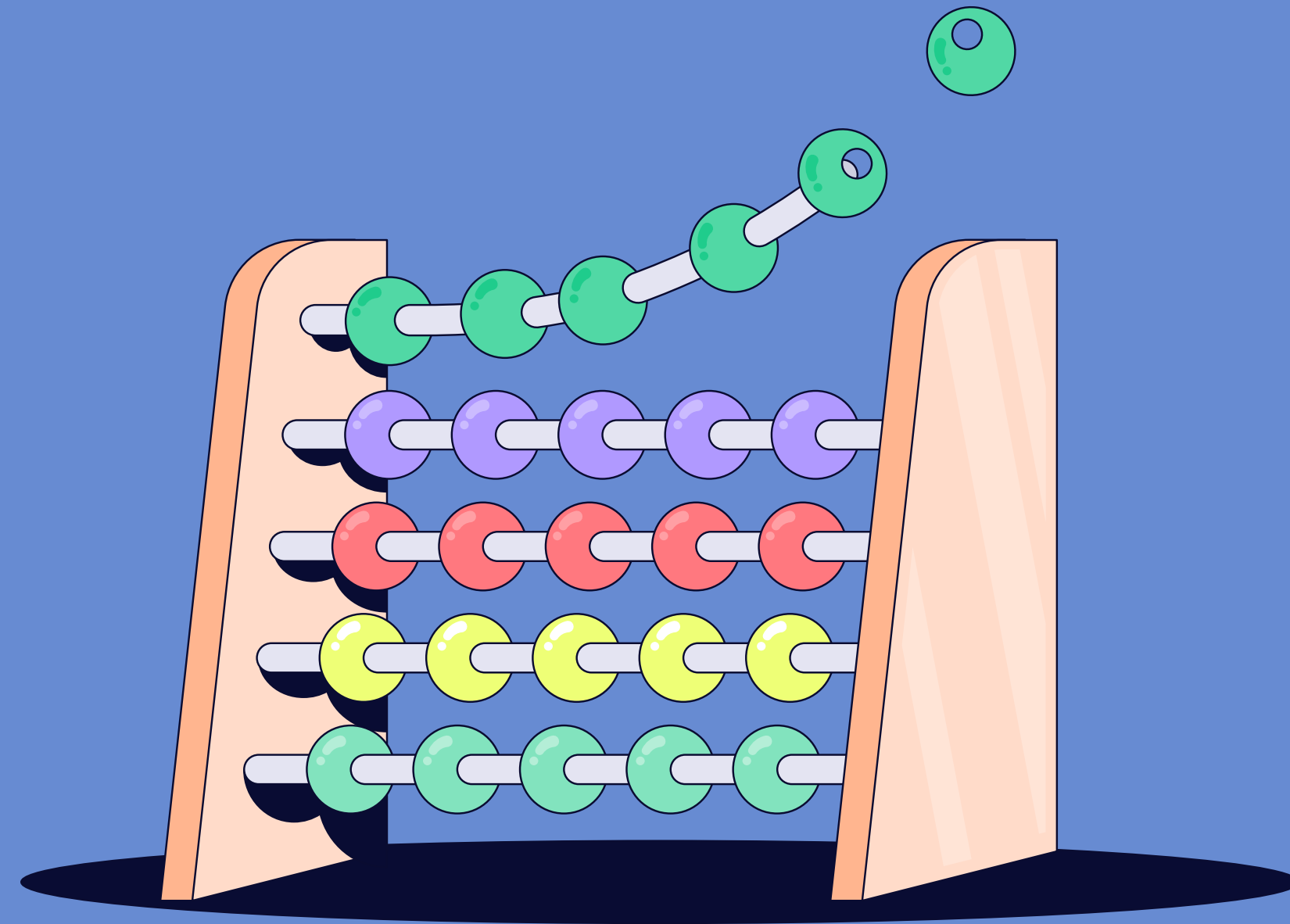
MACROBOND

— World, Crude Oil, Brent, Spot, FOB North Sea, ICE, Close, USD

Markedsrapport Pensjon	2
Oversikt august 2023	3
Verdensbildet	5
Aksjemarkedet	6
Rentemarkedet	7
Råvarer	9
Pensjonssparing	10

Pensjonssparing

Pensjonssparing og annen fondssparing er sparing med lang tidshorison. Gjensidiges generelle anbefaling er at du som kunde følger din valgte sparestrategi i henhold til dine risikopreferanser, og det er ikke gitt at man bør gjøre endringer selv om markedet svinger på kort sikt. Historien viser oss at nedgangstider i aksjemarkedet blir avløst av oppgangstider. Over tid har oppturene vært større enn nedturene. Hovedregelen er at man har tjent på å spare langsiktig i verdipapirer.

Markedsrapport Pensjon	2
Oversikt august 2023	3
Verdensbildet	5
Aksjemarkedet	6
Rentemarkedet	7
Råvarer	9
Pensjonssparing	10

Viktig informasjon om rapportene våre – ansvarsfraskrivelse

Denne rapporten er laget av Gjensidige Pensjonsforsikring AS som generelt informasjonsmateriale. Det er viktig at ingen oppfatter materialet som en personlig anbefaling av bestemte verdipapirer, finansielle instrumenter eller strategier. Innholdet er heller ikke egnet som investeringsrådgivning for den enkelte investor. Vi har basert materialet på opplysninger som er offentlig tilgjengelige. Alle vurderinger og estimater er gitt i god tro. Vi anser alle kildene våre som pålitelige, men kan ikke garantere at alle opplysningene er korrekte eller fullstendige. Gjensidige Pensjonsforsikring AS påtar seg ikke ansvar for eventuelle feil i informasjonen. Derfor kan vi heller ikke ta ansvar for eventuelle tap i forbindelse med disposisjoner som er foretatt på bakgrunn av det vi presenterer her.

Historisk avkastning er ingen garanti for fremtidig avkastning. Fremtidig avkastning vil blant annet avhenge av markedsutviklingen, forvaltnernes dyktighet, fondets risiko og kostnader ved tegning, forvaltning og innløsning. Avkastningen kan bli negativ som følge av kurstap. Valutakursendringer vil kunne påvirke verdien av fondet dersom andelenes kurser stilles i fremmed valuta.

Gjensidige